

బైబిల్, తెలుగు సామెతలలో సమంగా కనిపించే జ్ఞాన నిధి: ఒక తులనాత్మక పరిశీలన

ఫాదర్ డాక్టర్ గుజ్జుల అంతోని పీటర్ కిశోర్, ఎస్. జె
ప్రిన్సిపల్, ఆంధ్ర లోయాల (స్వయంప్రతిపత్తి) కళాశాల, విజయవాడ

ప్రాపంచిక జ్ఞానం నుండి వ్యత్యాసం బైబిల్ పరలోక జ్ఞానం, ప్రాపంచిక జ్ఞానం మధ్య తేడాను చూపుతుంది. బైబులు జ్ఞానం మెరుగైన జీవితానికి మార్గం చూపుతుంది. బైబిల్ జ్ఞానం కోసం వెతకడం మరింత సంతృప్తికరమైన జీవితానికి దారితీస్తుంది, జ్ఞానం పొందినవారు జీవితాన్ని ప్రేమిస్తారని సామెతలు చెబుతున్నాయి. ఈ జ్ఞానానికి మూలం ఏమిటి? దేవుడు స్వయంగా జ్ఞానానికి మూలం, దానిని అడిగే వారికి ఆయన ఇస్తాడు.

బైబిల్ జ్ఞానాన్ని ఎలా పొందాలి. దేవుని వాక్యాన్ని చదవాలి, పాటించాలి. జ్ఞానం దేవుని వాక్యంలో (బైబిల్) కనిపిస్తుంది, దాని బోధనలకు విధేయత చూపడం వల్ల జ్ఞానం పెరుగుతుంది. జ్ఞానం కోసం ప్రార్థించాలి: మీకు జ్ఞానం లేనప్పుడు దేవుడిని అడగండి, ఎందుకంటే ఆయన తప్పులు కనుగొనకుండా ఉదారంగా ఇస్తాడు (యాకోబు 1:5).

జ్ఞానానికి పునాది దేవుని పట్ల భయం, భక్తి. దేవుని పట్ల లోతైన, గౌరవప్రదమైన భక్తి నిజమైన జ్ఞానం, జ్ఞానానికి పునాది. అది దేవుని

దృక్పథాన్ని వెతకడంతో మొదలౌతుంది. ప్రపంచాన్ని దేవుని దృక్పథం నుండి చూడటం, మన ఆలోచనలను, చర్యలను భగవంతుని సత్యంతో సమలేఖనం చేయడం ఉత్తమ పురుషుడు ఆచరించేవి.

1. సామెత: కలిసి ఉంటే కలదు సుఖము
బైబులు సామెత: ముప్పేటలు పన్నిన త్రాడు త్వరగా తెగదు (ఉపదేశకుడు 4:12)
ఐదు వేళ్ళు కలిస్తేనే గుప్పిటికి బలం. కలిసి మెలసి ఉన్న కాపురం భూలోక స్వర్గమే. ఈ సార్వత్రిక సత్యాన్ని పై రెండు సామెతలు సరళమైన రీతిలో తేటతెల్లం చేస్తున్నాయి. తెలుగువాళ్ళు ఎక్కడన్నా ముగ్గురు ఉంటే అక్కడ నాలుగు వర్గాలుంటాయంటారు. అదాకా ఎందుకు? నిన్ను కులాలనిపించుకొనే తెలుగు మాల మాదిగలకు సయోధ్య లేదు. జాషువా గారు తన 'ఇంటిగుట్టు' ఖండికలో ఈ శోచనీయమైన స్థితిని ఇలా చిత్రీకరించారు:
'దేవుడొకడు దేవళంబులు రెండు
దేశమొకటి మాకు తెగలు రెండు

మాట వరుసకొక్క మతమందుమె గాని
కుల సమస్య వద్ద కుమ్ముడమ్ము'
పంచతంత్రంలో నాలుగు గోవులు ఏకమై పులిని
ఎదిరించిన కథనం చదువుతుంటే పశువులకున్న
ఇంగితం మనిషికి లేదనిపిస్తుంది. 'మిడుతలకు
రాజు లేదు అయినను అవన్నియు పంక్తులు తీరి
సాగిపోవును' (సామెతలు 30:27) అని
జంతుజాలంలో కనిపించి కన్నుల పండుగ చేసే
ఐకమత్యాన్ని పరిశుద్ధ గ్రంథం చూపుతున్నది.
సంఘటితంగా మానవుడు సాధించలేనిది లేదు.
అనైక్యత అజ్ఞుల లక్షణం, అనర్థదాయకం. గడ్డి
పరకలను సైతం త్రాడుగా పేనితే మత్తేభాన్ని
కూడా బంధించవచ్చునంటున్నాడు వేమన:

'ఐకమత్య మొక్క టావశ్యకం బెప్పు

దాని బలిమి నెంతయైన గూడు

గట్టివెంట బెట్ట కట్టడా యేనుంగు'

బైబులు సామెత ఐకమత్య బెన్నత్యాన్ని దైనందిన
జీవితంలో వాడుకలో ఉన్న సామ్యం చెప్పడం
ద్వారా వివరిస్తున్నది. తాడును తెంచాలంటే
పురిని వదులు చేసి నారపోగులు ఒక్కొక్కటే
వేరుచేసి పని జరిగించుకుంటాము, మూడు పేటల
తాడును దండిగా పురి ఎక్కించాక తెంచడం
దుర్లభం, కుటుంబాలు, సమాజాలు, జాతి ఒక్క
త్రాటిపై నిలిస్తే ఆ చెలిమి బలిమి వేరు. ఈ
సూత్రాన్ని అనుసరించే ఇన్ని సంఘాలు,
యూనియన్లు, ఉద్యమించడానికైనా,
ఉల్లసించడానికైనా నలుగురూ చేతులు కలిపితే ఆ

దారే వేరు. ఇద్దరు కలిసి ప్రయాణిస్తే క్షేమం.
ఎందుకంటే ఒకడు పడిపోతే ఒకడు
చేయూతనిస్తాడు. చలిలో ఇద్దరు కలిసి పడుకుంటే
వెచ్చదనం పుడుతుంది (ఉపదేశకుడు 4:9-10)
అని ఐకమత్యంలోని బలాన్ని పవిత్ర గ్రంథం నొక్కి
చెబుతున్నది.

ప్రపంచీకరణం ప్రపంచాన్ని ముంచెత్తుతున్న ఈ
తరుణంలో మన దేశంలో కుటుంబ వ్యవస్థను
ఇంతవరకు పటిష్టంగా ఉంచిన ఉమ్మడి కుటుంబం
మెల్లమెల్లగా అంతరిస్తున్నది. నాటికీ, నేటికీ కలిసి
ఉంటేనే కలదు సుఖమన్న నానుడి
ఆచరణీయమే.

2. తెలుగు సామెత: కలలో జరిగింది ఇలలో
జరగదు

బైబులు సామెత: స్వప్నములను నమ్ముట
నీడను పట్టుకొనుట వంటిది. గాలిని తరుముట
వంటిది (సీరా 34:2).

కలలు కల్లలే గాని నిజాలు కావనేది సత్యం. కలలో
గాలిలో తేలిపోతాము. నీళ్ళ మీద నడుస్తాము.
ఏవేవో అనూహ్యమైన, అసాధ్యమైన కార్యాలు
చేసినట్టు కలలు గంటాము. తెల్లవారి లేచేసరికి
అన్నిటిని మరిచిపోతాము, ఎందుకంటే అది కల
గనుక, కొందరు కలలో కొన్ని కొన్ని వస్తువులు
కనిపిస్తే శుభం కలుగుతుందని, మరికొన్ని
వస్తువులు చూస్తే అశుభం కలుగుతుందని
భావిస్తారు. తెల్లవారుజామున వచ్చిన కలలు

నిజమౌతాయని, మధ్యరాత్రిలో వచ్చిన కలలు కల్లవుతాయని ఈ కలలను గురించి లోకులు రకరకాలుగా చెప్పుకుంటారు. కలలో జరిగింది ఇలలో జరగదని ఈ తెలుగు సామెత తెలియజేస్తుంది. హేతువాదులు, బాగా చదువరులు కూడా ఇదే విషయాన్ని నమ్ముతారు. కొందరు మూఢ విశ్వాసులు, ఛాందసవాదులు తప్ప కలలు నిజంగా నెరవేరుతాయని ఎవరూ నమ్మరు. ఇదే విషయాన్ని ఈ తెలుగు సామెత చాటి చెబుతున్నది.

బైబులు సామెత కూడా ఇదే అర్థాన్ని అందిస్తుంది. స్వప్నములు జరుగుతాయని నమ్మరాదని తెలియజేస్తుంది. అలా నమ్మడం నీడను పట్టుకోవడం లాంటిదని, గాలిని తరిమి పట్టుకోవడం లాంటిదని వివరిస్తుంది. గాలిని ఎవరూ పట్టుకొనలేరు కదా, అది అసాధ్యం! కలలు నిజం కావడం కూడా అసాధ్యం. అలా భావించడం హాస్యాస్పదం.

కొందరు కలలను నమ్మి జీవితాలను పాడుచేసుకుంటారు, జీవితం కల కాదు. ఊహాతీతమైనదీ కాదు. మనం శ్రమించి, అనుభవించవలసింది జీవితం, కలలో బాగా డబ్బు సంపాదించినట్లు, లాటరీ వచ్చి, లక్షాధికారి అయినట్లు కలగంటాము, తెల్లవారి అది నిజమౌతుందని లాటరీ టిక్కెట్లు కొని, సునాయాసంగా ధనం వచ్చిపడుతుందని

ఉవ్విళ్ళూరుతూ ఉంటాము. ఇదంతా కల్లయని, కలలు ఇలలో నిజంగా నిజ జీవితాలలో జరుగవని ఈ రెండు సామెతలు వివరిస్తున్నాయి.

3. తెలుగు సామెత: కడివెడు పాలకు ఒక మజ్జిగ బొట్టు

బైబులు సామెత: గంపెడు బొగ్గలకు ఒక నిప్పురవ్వ (సీరా 11:32).

కూరిమిగల దినములలో నేరములెన్నడు తోచవు మరి యా కూరిమి విరసంబమైన నేరములే దోచుచుండు నిక్కము సుమతీ'

కుటుంబం నల్లేరుపై బండి నడకలా దీర్ఘకాలం సాగిపోతూ ఉంటుంది. అందరూ ఆప్యాయతలు పంచుకుంటూ అన్వేష్యంగా ఉంటారు. ఎప్పుడో ఎక్కడో పుడుతుంది ముసలం, ఇక మొదలవుతాయి కీచులాటలు, ఉమ్మడి పరివారం నిట్టనిలువునూ చీలి ఆస్తిపంపకాలు, ఆక్షేపణలు, పగలు రగులుకుంటాయి.

పైని చెప్పిన బైబులు సామెతలోనూ, తెలుగు సామెతలోనూ ప్రధానంగా ఉన్నది ఒకటే. పెద్ద ఎత్తున మన్నన, మంచితనం ఉన్న సంబంధం చెడడానికి ఒక్క చెప్పుడు మాట చాలు, దాయాదుల పోరు, యుద్ధాలు, రక్తపాతాలు మొదలవుతాయి. గృహసీమలో ఇల్లాళ్ళందరికీ చిరపరిచితమైన సామ్యం ఈ సత్యానికి ఆసరాగా నిలిచింది. గిన్నె నిండా. పాలుంటాయి. ఆ ఇల్లాలు

నాలుగు మజ్జిగ చుక్కలు వేసి మూత బెడుతుంది. అంతే, తెల్లవారేసరికల్లా గిన్నెడు పాలూ రసాయనికంగా మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చే వీలు లేకుండా నిర్ణయాత్మకంగా మారిపోతాయి. బొగ్గులు నిప్పురవ్వ సామ్యం, పాలు -విషపు చుక్క సామ్యం చెప్పేది కూడా అదే. బాణసంచా నిలువచేసిన గిడ్డంగిలో చిన్న నిప్పురవ్వ చాలు, పెను సంక్షోభం సృష్టించడానికి.

అదే విధంగా మానవ సంబంధాల విషయంలో నిబిడీకృతమైన సత్యమేమిటంటే చిరకాల స్నేహ సుహృద్భావాలు ఒక్క అపార్థం మూలంగా సమసిపోయే అవకాశం ఉంది. ఒక నీలివార్త విన్నప్పుడు ఇద్దరూ ఒకసారి కలిసి సంప్రదించుకుంటే ఇట్టే పరిష్కారమైపోతుంది, అయితే అలా ఎటునుంచో విన్నవార్త మనసునెంతగా కలచివేస్తుందంటే ప్రాణ మిత్రులిరువురూ బడ్డ శత్రువులైపోతారు. ఈ విధంగా అమృత భాండంలో రాలిపడే విషపు చుక్కల విషయంలో జాగరూకత అవసరం అని ఈ సామెతలు హెచ్చరిస్తున్నాయి.

4. తెలుగు సామెత: కడివెడు పాలకు ఒక విషపు చుక్క

బైబులు సామెత: ఈగలు పడి చచ్చిన బుడ్డిలోని పరిమళ తైలమంతయు పాడగును. ఈ రీతిలోనే కొద్దిపాటి బలహీనత నరుని మహా జ్ఞానమును కూడా నాశము చేయును (ఉపదేశకుడు 10:1).

చెరువంత సాంబారు గుండిగలో ఒక్క బట్టి పడితే అంతా ఒలకబోయాల్సిందే. సకల శాస్త్ర పారంగతుడు వీర. విక్రమ ప్రతాపుడూ అయిన రావణ బ్రహ్మకు సీతా వ్యామోహం కలిగి లంకంతా శృశాన వాటిక అయింది, శత నోదర పరివేష్టితా సనుడైన రాజు మదిలోని రాజ్య కాంక్ష వంశ క్షయానికి దారితీసింది. 'చెరకు తుద వెన్ను పుట్టిన చెరకు తీపెల్ల చెరచు గదరా సుమతీ' అని బద్దెనార్యుడు వాపోయింది దీని గురించే.

నర్మగర్భంగా, సాదృశ్యరూపకంగా తెలుగు సామెత చెప్పి ఊరుకుంటే దాని అన్వయాన్ని సైతం కరతలామలకంగా బైబులు సామెత విశ్లేషించింది. కొద్దిపాటి నిద్ర, కొంచెం అజ్ఞానం, లేశమంత దుర్బుద్ధి, రవ్వంత అత్యాశ ఉంటే చాలు కొండంత బలాన్ని, కొరతలేని విజ్ఞానాన్ని కొరగానివిగా చేస్తాయని తేటతెల్లం చేస్తున్నది.

అనురాగ సదనంగా సాగిపోయే కాపురంలో ఏదో ఒక చిన్న అపార్థం ప్రవేశిస్తుంది. చిలికి చిలికి గాలివానై, కోతిపుండు బ్రహ్మరాక్షసై తెగతెంపుల వరకు వెళుతుంది. రామభద్రుని పట్టాభిషేక శుభ గడియలు ఆసన్నమౌతున్న తరుణాన మంధర వెడలగక్కిన కాలకూట విషం అమృత భాండం వంటి శుభావసరాన్ని విషాదంలో ముంచెత్తింది.

ప్రేమకూ, ద్వేషానికి మధ్యనున్న అడ్డు గీత వెంట్రుకవాసి అంటారు. విపరీతంగా ప్రేమ ఉన్నచోట ఆ సున్నితమైన బంధం వికటిస్తే ప్రాణమిత్రులు సైతం బద్ద శత్రువులౌతారు. ఏది

ఏమైనా మానవ సంబంధాల విషయంలో పరేంగితమెరిగి వివేకంగా ప్రవర్తించకుంటే చిన్న అపశ్రుతి సైతం మహా విపత్తుకు దారితీస్తుందని ఈ సామెతలు హెచ్చరిస్తున్నాయి.

5. తెలుగు సామెత: ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి.

బైబులు సామెత: ప్రాయమును బట్టి పరాక్రమముండును (న్యాయాధిపతులు 8:2)

ఈ తెలుగు సామెత సామర్థ్యానికి సంబంధించినది. ఎవరి శక్త్యనుసారం వారు పనిచేస్తారు. ఎక్కువ బలం గలవాడు పదిమందిని జయిస్తే తక్కువ బలం గలవాడు ఇద్దరినే జయిస్తాడు. అటువంటి సందర్భాలలో ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి అనే ఈ తెలుగు సామెతను ఉపయోగిస్తారు. కొందరు తోటివారితో 'ఈ మాత్రం చెయ్యలేవా, ఈ కొద్ది మొత్తం ఖర్చుపెట్టలేవా? అంటారు. వారి పరిస్థితులు వారివి. వారి శక్తిసామర్థ్యాలు వారివి. 'ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి' అనడంలోని భావం ఇదే,

బైబులు సామెత కూడా ఇదే భావాన్ని విశదీకరిస్తున్నది. ఎవరి ప్రయాన్ని బట్టి, శక్తి సామర్థ్యాలను బట్టి వారి పరాక్రమముంటుందని చెబుతున్నది. దైవ వరప్రసాదిత పరాక్రమశాలి గిద్దోను జాతికంటకులైన జెబహూ, సల్మున్నా అనే ఇద్దరు మిద్యాను సర్దారులను సంకుల సమరం

సలిపి ప్రాణాలతో పట్టుకుంటాడు. తాబోరు కొండవద్ద మీరు వధించిన వారు ఎలాటివారు? అని వారిని ప్రశ్నిస్తాడు. వారు మొండి ధైర్యంతో తమకు మరణం తథ్యమని భావించి 'వారు నీలాగానే ఉన్నారు' అని జవాబిస్తారు. వారు గతంలో వధించినది తన సోదరులనే అని గ్రహించిన గిద్దోను కుపితుడై వారిని ఖడ్గంతో ఖండించమని తన పెద్ద కుమారుని ఆదేశిస్తాడు. అతడింకా లేబ్రాయపు వాడు గనుక అందుకు భయపడి. వెనుకడుగు వేశాడు. అది చూచి బంధితులైన శత్రురాజులిద్దరూ 'వాడు కుర్ర, మావంటి వారిని వాడేం వధించగలడు?' అంటూ అక్షేపించిన సందర్భంలో ఈ సామెతను ఉపయోగించారు. అంతట గిద్దోను తానే లేచి కత్తిదూసి వారిద్దరినీ తెగనరికాడు. కనుక ప్రయాన్ని బట్టి పరాక్రమముంటుంది. ఎవరి శక్తి సామర్థ్యాలను బట్టి వారు ప్రవర్తిస్తారు. పరాక్రమిస్తారు.

ఒకరితో ఒకరు పోటీ పడకూడదు. ఒకరి శక్తిని బట్టి వేరొకరిని అంచనా వేయకూడదు. ఎవరి పరిధి వారిదే. ఇటువంటి సమయాలలోనే 'ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి' అనే తెలుగు సామెతను, ప్రాయమును బట్టి పరాక్రమముండును' అనే బైబులు సామెతను సమతుల్యంగా సమానార్థకాలుగా వాడుతుంటారు.

6. తెలుగు సామెత: ఒంటి కంటే జంట
మేలు

బైబులు సామెత: ఏకాకిగా ఉండుట కంటే ఇద్దరు
కలిసి ఉండుట మేలు. (ఉపదేశకుడు 4:9).

మానవుడు సంఘజీవి. నలుగురితో కలిసినప్పుడే
అతని బుద్ధి వికసిస్తుంది. కొన్నిసార్లు అందరికీ
కూడా ఒంటరితనం బాగుందనిపిస్తుంది, కానీ ఆ
ఒంటరితనంలో ఒక్కోసారి నిర్లిప్తత ఏర్పడవచ్చు.
నిరావకత చోటు చేసుకోవచ్చు. లేకుంటే కొన్ని
క్రూరమైన ఆలోచనలు చేయవచ్చు. కనీసం
చుట్టూ ఎవరైనా ఉంటే వారు గమనిస్తున్నారేమో
అని అయినా అలాటి ఆలోచనలు చేయరు.
అందుకే పెద్దలు ఒంటరిగా కంటే జంటగా ఉండడం
మేలన్నారు. అంటగా ఉండడం వల్ల ఒకరికొకరం
అన్న ధైర్యం మనస్సులో బాధను
పంచుకోవడానికి తోడు ఒకరుండడం ఎంతో
ఊరటనిస్తుంది. ఇద్దరు కలిసి చేస్తే పని తేలిక
కూడా అవుతుంది. ఏ పని అయినా కూడా
ఇతరుల సాన్నిహిత్యంలో హుషారుగా ఆడుతూ,
పాడుతూ చేయవచ్చు. అదే విషయాన్ని తెలుగు
సామెత, బైబులు సామెత కూడా సరళమైన
భాషలో స్పష్టం చేస్తున్నాయి. జంటగా
పనిచేయడం వల్ల ఎక్కువ పని తక్కువ
సమయంలో చేయగలుగుతారు, జంటగా
ఉండడంలోని మేలుని నొక్కి చెబుతున్నాయి
రెండు సామెతలూనూ.

రెండు సామెతల్లోనూ భార్యాభర్తల జత గురుంచి

ప్రత్యేకించి ప్రస్తావన లేకున్నప్పటికీ ఒక వయస్సు
వచ్చాక ఈడూ జోడూ చూచి ముడివేయడంగా
కూడా దీనిని భావించవచ్చు. సృష్టికర్త మనిషి
రూప కల్పనానంతరం “నరుడు ఒంటరిగా ఉండుట
మంచిది కాదని యోచించినట్టుగా బైబులు
చెబుతున్నది. సహధర్మచారిణి లేకుంటే
పురుషుడు పరిపూర్ణుడు కాడని ఇందులోని
భావం. ప్రకృతి, పురుషుడు ఏకమైతేనే
జీవనసారం. అర్ధనారీశ్వరుడు ఆడమగ వైజాల ఏక
శరీర సంగమం. వేదనలో, నిరాశలో, ఒత్తిడిలో
ఉన్న మగడిని ఊరడించి తరుణోపాయం
సూచించే మగువ నిజంగా దేవుడిచ్చిన వరం.
ఆలోచనల విషయంలో కూడా ఒకడు తన
ధోరణిలోనే వెళ్ళిపోతూ ఇతర పార్శ్వం చూడడు.
రెండవ మనిషికి అది చటుక్కున గోచరిస్తుంది.
ద్విధుకోవడానికి అవకాశ ముంటుంది. ఆ సత్యాన్నే
ఈ సామెతలు తేటతెల్లం చేస్తున్నాయి.

7. తెలుగు సామెత: అరునెలలు సహవాసం
చేస్తే వారు వీరోతారు.

బైబులు సామెత: జ్ఞానితో చెలిమి చేయువాడు
జ్ఞానియగును; మూర్ఖులతో సహవాసం
చేయువాడు నాశనమగును (సామెతలు
13:20).

సహవాస దోషమనే పదాన్ని మనం వింటూనే
ఉంటాం. మంచిగాని, చెడుగాని సహవాసం వల్ల
సంప్రాప్తిస్తుంది. స్నేహితులు మంచివారైతే అతడు

మంచివాడుగా తయారౌతాడు. స్నేహితులు చెడ్డవారైతే తాను కూడా చెడ్డవాడుగా మారతాడు. అందుకే "నీ స్నేహితుల పేర్లు చెప్పు, నీవెలాంటివాడివో నేను చెబుతాను" అనే ఆంగ్ల నానుడి పుట్టి ఉంటుంది. అందువలన సహవాస ప్రభావం మానవుల మీద అధికంగా ఉంటుందని చెప్పవచ్చు. సహవాసులు, మిత్రులు మంచివారైతే సత్ఫలితాలొస్తాయి. అందుకే "సాధు సంఘంబు సకలార్థ సాధకంబు" అని నీతిశాస్త్ర కారుడు బోధిస్తున్నాడు.. సత్యసౌరభాలు అలవడతాయి. బుద్ధిమాంద్యము నశిస్తుంది. సద్వర్తనం అలవడుతుంది. కనుక మంచి మిత్రబృందం వల్ల మంచే జరుగుతుంది.

లోకంతీరు ఎరుగని బాలుడు తండ్రిచాటు బిడ్డగా ఎదిగి విశాల ప్రపంచంలోకి అడుగుపెట్టిన తరువాత తనకి తారసపడే వారిలోని కుళ్ళు కుత్సితాలు తెలియక అలాటివారిని నమ్ముతాడు. పయోముఖ విషకుంభాలను ప్రాణమిత్రులని భ్రమిస్తూ తాను కూడా భ్రష్టుడౌతాడు. ఇది జగమెరిగిన సత్యం. తెలుగు సామెత సూచన ప్రాయంగా ఉంటే, బైబులు సామెత వాచ్యంగా ఉండడం ఇక్కడ గమనార్హం.

8. తెలుగు సామెత: ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము

బైబులు సామెత: దేహారోగ్యమును మించిన సంపద లేదు (సీరా 30:16).

శరీర రుగ్మతలు మానవ మనుగడలో అవిభాజ్యమైన అంతర్భాగాలు, కష్టం తెలియకుండా పెరిగిన గౌతముడు యుక్తవయసులో గ్రహించిన సత్యమిదే. జన్మమే దుఃఖభోజనం, జరామరణాలు ప్రియా వియోగం తదితర దుఃఖ కారణాలలో అనారోగ్యం కూడా ఉంది. ఇకపోతే తెలుగు, బైబులు సామెతలు రెండూ అన్ని సిరుల కన్నా ఆరోగ్యసిరి మిన్నయని తెలుపుతున్నాయి.

దేహాన్ని దాని పరిమితులు దాటి కష్టపెట్టినా అత్యాశకు పోయి పీకలబంటి మెక్కినా దుర్వ్యసనాలకు దాసులై కలుషభూయిష్టం చేసినా సున్నితమైన దైహిక సమతుల్యం దెబ్బతిని అస్వస్థత ఏర్పడక తప్పదు. 'అతి సర్వత్ర వర్ణయేత్' అన్నది ఆరోగ్య రక్షణకు మూలాధారం. తెలుగు, బైబులు సామెతలలో ప్రస్తావించిన మహాభాగ్యము సంపద అనే పదాలను పరిశీలిస్తే ధనసమ్పత్తి కన్నా మించిన వరం శారీరక స్వస్థత అన్నది అవగతమవు తున్నది. వేళకి తినీ తినకా ధనసముపార్జన యావలో ఆరోగ్యాన్ని విస్మరించి కోట్లు కూడబెట్టిన తరువాత కడుపారా ఇష్ట పదార్థాలు తిందామన్నా సుఖసౌఖ్యాలు అనుభవించుదామన్నా శరీరం సహకరించదు. ధనం వెచ్చించి నలభీముల వంటి వంటగాళ్ళను నియమించి నవకాయ పిండివంటలు వండించినా తినే ప్రాప్తముండదు. డబ్బు విరజిమ్మి హంసతూలికాతల్పాలు తెచ్చుకున్నా నిద్ర రాదు.

ఎన్ని ఉన్నా వాటిని అనుభవించే యోగముండాలి. దీనికి కీలకం ఆరోగ్యం, సంపదలు పలురకాలు, ఆరోగ్య సంపద ఉంటే అన్ని సంపదలనూ అందిపుచ్చుకోవచ్చునన్నదే ఈ సామెతలు చెప్పేది.

9. తెలుగు సామెత: ఈ పొద్దు చిన్నక్కలైన

గతి. రేపు పెద్దక్కకు

బైలులు సామెత: నేడు అతని వంతు రేపు నీ వంతు (సీరా 38:22).

సాటి మనిషి ఆపదలో ఉన్నప్పుడు మనం క్షేమంగా ఉన్నాము కదా అని నిశ్చింతగా ఉండిపోయి, వారిని పట్టించుకొనక ఉపేక్షించడంలోని అనర్ధాన్నీ, స్వార్థగుణాన్నీ ఈ సామెతలు అధిక్షేపిస్తున్నాయి.

'జర్మనీలో' నాజీలు మొదట కమ్యూనిస్టులను వేటాడారు. నేను కమ్యూనిస్టును కాదు గదా అని నోరెత్తలేదు. ఆ తరువాత వారు యూదులపై మారణ హోమం సాగించారు. నేను యూదుణ్ణి కాదు కనుక పెదవి విప్పలేదు. అటుపైన వారు కార్మిక సంఘాల వారిని పీడించారు. నేను కార్మిక సంఘాలకు చెందినవాడిని కాను కనుక మిన్నకుండిపోయాను. వారు కేథలిక్కుల కోసం వచ్చారు. నేను కేథలిక్కును కాను కనుక చూస్తూ ఉరుకున్నాను. ఈసారి వారు నా కోసం వచ్చారు. అప్పటికి ఇక నాకోసం నిలబడేవారెవరూ మిగలలేదు' అని వాపోయాడు. మార్టిన్

నియూమోలర్ ఒక కవితలో, సాటివారికి ఆపద కలిగినప్పుడు పట్టించుకోకుండా ఉండిపోవడం సంఘజీవిగా మానవునికి తగని పని, కరుణ చూపినవాడే కరుణకు పాత్రుడవుతాడు. కష్టమనేది కాస్త ముందూ వెనుకగా అందరికీ సంప్రాప్తిస్తుంది.

బ్రిటిషువారు రాజ్యకాంక్షతో భరత ఖండంలోని ఒక్కొక్క సంస్థానాన్నీ కబళిస్తూ వస్తున్నారు. పొరుగు రాజ్యం తెల్లవాడి ఫిరంగులకు బలియై కుప్పగూలితే శత్రువు కడతేరాడని సంతోషించారు గానీ, తమ వంతు వస్తుందని గ్రహించలేకపోయారు నాటి రాజులు.

చిన్నక్కను భర్త పుట్టింటికి తరిమాడు. ఆమెను తూలనాడి అక్షేపించి, అప్పటికి నిక్షేపంగా కాపురం చేసుకుంటున్న పెద్దక్కను ఆకాశానికెత్తేవారు రేపు ఆ పెద్దక్కను కూడా ఆమె భర్త హింసించే తరుణం రావచ్చునని గ్రహించారు.

బైలులు సామెతలో స్థూలంగా ఇదే అర్థం గోచరిస్తున్నప్పటికీ మరణం తథ్యమనే సార్వత్రిక సత్యం కూడా ఇందులో తొంగిచూస్తున్నది. ముందూ వెనుకగా అందరూ పోయేవారే, ఈ లోకమెవరికీ శాశ్వతం కాదు. మరణం అంచున ఉన్నవారిని చూచి మనకున్న ఆరోగ్యం, సదుపాయాలను గుణించి గర్వించేవారు తెలివిమాలినవారు, ముందూ వెనుకగా అందరూ కష్టాలను అనుభవించేవారే, పోయేవారే అంటున్నాయి ఈ రెండు సామెతలూ.

10. తెలుగు సామెత: ప్రార్థించే పెదవులకన్నా

పనిచేసే చేతులు మిన్న

బైబులు సామెత: చేతిపనివారి రోజువారి పనియే వారి ప్రార్థనము (సీరా 42:13).

శ్రమైక జీవన సాందర్యానికి పెద్దపీట వేస్తున్నాయి ఈ తెలుగు, బైబులు సామెతలు, కొందరు నడుము బిగించి కార్యం తలకెత్తుకుంటే తమ చేతులకు మట్టి అవుతుందని వెరచి అసలు కార్యోన్ముఖులు కాకుండా మిన్నకుండిపోతారు. అలాటివారికి అటు మెప్పు గాని ఇటు విమర్శలు గానీ అంటవు. వీరు తమ పీఠాల నుండి దిగివచ్చి పనులు చెయ్యరు. మడిగట్టుకున్నట్టూ ఒళ్ళువంచి చాకిరికి మళ్ళితే మైలబడిపోతా మన్నట్టు ఉంటారు. కార్యశూరులు కావాలి గానీ అరణ్యాలలో కొండ గుహలలో తపమాచరించే వారి వల్ల సమాజానికేమి ఉపయోగం లేదని సూచిస్తున్నాయి ఈ సామెతలు.

యోగులలో కర్మయోగులు వేరు. తాము చేపట్టిన కార్యాన్ని తమ వృత్తిని మనసారా నెరవేర్చే శ్రమ జీవులు ఆధ్యాత్మిక గురువులకు ఎంతమాత్రం తీసిపోరు అనే సత్యం జనం గుర్తించరు. శ్రమజీవి చిందించే చెమటలో కళ్ళి లేదు. స్వాములలో దొంగలెరవో భక్తులెవరో గుర్తించడం కష్టం.

ఉద్దండ పండితుడొకడు నావలో నది దాటిని కథ లోక ప్రసిద్ధం. పడవవానితో 'ఏమోయీ, నీకు తర్కశాస్త్రం తెలుసునా? యోగమెరుగుదువా?

జ్యోతిషమందు ప్రవేశమున్నదా? అని ప్రశ్నించి 'నీ జీవితం వ్యర్థమోయీ' అంటూ మోర ఎత్తి కూర్చున్నాడట. పడవకు చిల్లి పడి మునిగిపోనుండగా పడవవాడు 'స్వామీ, తమకు ఈత వచ్చునాండీ?' అడిగిన వైనం నవ్వు తెప్పించేదే అయినా పై సామెతలు ఇందులో సార్థకమవుతున్నాయి.

అనాదిగా హైందవ సమాజం పునాదులు శ్రమ విభజనపై నిలిచి ఉన్నాయి. క్రతువులను నిర్వర్తించే బాపనయ్యలు లేకున్నా సమాజం కొనసాగుతుంది గానీ కుండలు చేసే కుమ్మరి, బుట్టలల్లే మేదరి లేకుంటే జన జీవనం జరుగుతుందా?

మృత పశు కళేబరాన్ని బయటికి మోసుకుపోయే చండాలురే లేకుంటే అంటు వ్యాధులతో జనపదాలు అస్తవ్యస్తమైపోవా?

బైబులు సామెతలోని సందేశం అతి పునీతమైనది. పద్మాసనం వేసుకుని నోరు తిరగని ప్రార్థనా శ్లోకాలు వల్లించడమంత పవిత్రమైనదే దినదినం కార్మిక కర్షకులు ఒళ్ళువంచి చేసే పని.

11. తెలుగు సామెత: దుర్గంధ

కుసుమానికంటే నిర్గంధ కుసుమం మేలు.

బైబులు సామెత: బుద్ధిహీనుల ముఖస్తుతులను ఆలకించుట కంటే విజ్ఞానులచే చీవాట్లు తినుట మేలు (ఉపదేశకుడు 7:5).

పువ్వులు వాటి సువాసనలతో మనస్సును ఆహ్లాదపరుస్తాయి. శరీరానికి ఉత్తేజాన్ని ఇస్తాయి. భరించరాని వాసనలు వెదజల్లే పువ్వులను ఎవరూ చూడడానికి ఇష్టపడరు, వాటి దగ్గరకు కూడా వెళ్ళరు. వాటికంటే చూడచక్కగా ఉండి. ఎటువంటి వాసన లేని పువ్వులు ఎన్నో రెట్లు మంచివి.

అల్పాలు, బుద్ధిహీనులు ఇతరులను ప్రసన్నం చేసుకోవడానికి వారి నుండి ఏవో మేలులు పొందడానికి వారిని పొగడ్డలతో ముంచెత్తుతారు. అవి వారి మనస్సు నుండి వచ్చినవి కూడా కాదు, ఏవో పట్టం గడుపుకోవడానికి చెప్పే మాటలే! వీటిని దుర్గంధ కుసుమం వాసనతో పోల్చవచ్చు. ఇలాంటి వెగటు పుట్టే ముఖస్తుతుల కంటే ఉత్తములతోను, జ్ఞానులతోను మన తప్పులను ఎత్తి చూపించుకుని చీవాట్లు తినడం మంచిది. ఎందుకంటే ఆ చీవాట్ల వల్ల మన తప్పులు మనం తెలుసుకునే అవకాశం లభిస్తుంది. తప్పులు తెలిసినప్పుడే కదా సరిదిద్దుకోవడానికి ప్రయత్నం జరిగేది. అవి ఎదగడానికి తోడ్పడతాయి. ఏ ప్రయోజనము లేని ముఖస్తుతులు కంటే సన్మార్గములో నడిపే చీవాట్లే మేలైనవి కదా. ఇదే విషయాన్ని తెలుగు సామెత పోలిక రూపంలో తెలియజేస్తుంది. మూరు?లకు దూరంగా ఉండాలని జ్ఞానులతో తిరగడం వల్ల వారి లక్షణాలు కొన్నైనా అబ్బుతాయని ఈ సామెతల ద్వారా మనకు తెలుస్తుంది.

తెలుగు సామెత కీడుచేసే వారికన్నా మేలు చేయనివారు మేలని చెబితే, బైబులు సామెత కీడుచేసే వారి ప్రశంసలు పొందడం కంటే మేలు చేయువారి చీవాట్లు తినడం మెరుగని చెప్పడం గమనార్హం.

12. తెలుగు సామెత: తలకు మించిన బరువు వలదు.

బైబులు సామెత: నీకు మించిన బరువు మోయవలదు (సీరా 13:1).

మానవుడు ఆశావాది. ఎప్పటికప్పుడు కొంత ప్రగతి సాధించాలనే చూస్తుంటాడు. అందుకోగలిగిన లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకొంటూ అంచెలంచెలుగా సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి పరచుకొంటూ పోవడం సమంజసం, కొందరైతే పరుగెత్తి పాలు త్రాగాలన్నట్టుగా అత్యాశకు పోయి ఆయాసం కొనితెచ్చుకుంటారు. ఇది తగదని పై రెండు సామెతలు హితవు పలుకుతున్నాయి.

విధి వశాన మోయరాని బరువు మోయవలసి వచ్చిన నిర్భాగ్యులుంటారు. తండ్రి మరణిస్తే తరుణప్రాయంలోనే కుటుంబ భారం సంక్రమించినవారు యౌవనంలోనే వైధవ్యం సంప్రాప్తిస్తే పసిపిల్లల ఆలనా పాలనా చూచుకోవలసి వచ్చిన యువతులు ఉంటారు. తన ప్రమేయం లేకుండా వచ్చిపడినదాన్ని వదిలించుకోలేక మనస్సు రాక సతమతమయ్యేవారు అలాటివారే.

పనిగట్టుకుని తన సామర్థ్యాన్ని ఎక్కువగా అంచనా వేసుకుని దూసుకుపోయే ప్రయత్నం చేసి చతికిలబడే వారిని ఈ సామెతలు హెచ్చరిస్తున్నాయి. భగీరథుడు ఆకాశ గంగనైతే అవనికి రప్పించాడు గానీ ఆ దూకుడికి భూమి బద్దలయ్యే ప్రమాదానికి విరుగుడుకై సాంబశివుణ్ణి ఆశ్రయించాల్సి వచ్చింది. ఎంత చెట్టుకు అంత గాలి. తన పరిమితులెరిగి కార్యం తలపెడితే శ్రేయస్కరం, కొందరికి కాదు లేదు చేయలేను అని చెప్పడానికి మొగమాటం, వ్యక్తిత్వ వికాస నిపుణులు దీనినొక అవలక్షణంగా పేర్కొంటారు. మృదువుగా నిరాకరించడం కూడా ఒక కళ. తనపైనే కొండంత పనిభారముండగా ఇతరుల పనులు వెత్తిన వేసుకోవడం తలకు మించిన బరువు నెత్తికెత్తుకోవడమే.

13. తెలుగు సామెత: తినకుండా రుచులు, దిగకుండా లోతులు తెలియవు.

బైబులు సామెత: నీవు చెప్పనున్న సంగతి బాగుగా తెలిసికొనిన పిమ్మట మాటలాడుము (సీరా 18:19).

కొంతమంది ఏమీ తెలియకుండా, లోతుపాతులు అర్థం కాకుండా ఒక వస్తువు యొక్క నిజస్వరూపం, దాని స్వభావం, ఆకార వికారాలు తెలియకుండానే మాట్లాడుతారు. విషయం అమూల్యం అవగతం కాకుండానే, అనాలోచితంగా మాట్లాడుతారు. స్వానుభవంతోనే

దేనిని గురించియైనా చెప్పాలి. అలా కాకుండా పై మాటలు, అర్థంపర్థం లేని మాటలు మాట్లాడిన మనిషి విలువ తగ్గిపోతుంది. స్థాయి దిగజారుతుంది. పదార్థాన్ని తినకుండా దాని రుచి తెలియదు.. ప్రవాహంలో, నదీజలాల్లో దిగకుండా అది ఎంత లోతు ఉన్నదో తెలియదు. ఇలా అనుభవం లేకుండా అమాయకంగా అజ్ఞానంగా మాట్లాడే సందర్భాలలో ఈ తెలుగు సామెత ప్రాచుర్యం పొందుతుంది!

బైబులు సామెత కూడా దీనికి సమానమైన భావాన్ని స్ఫూరింపజేసింది. కొందరు తాము మాట్లాడుతున్న విషయాల గురించి ఆ విషయ పరిజ్ఞానం లేకుండా మాట్లాడుతారు. స్నేహితుల సంభాషణలలో, వక్తల ఉపన్యాసాలలో ఒక్కొక్కసారి ఈ ధోరణి కనిపిస్తుంది. అలా కాకుండా మనం మాట్లాడే విషయం యొక్క పూర్వావరాలు మనకు కాలంకషంగా తెలియాలి. బాగోగులు అర్థం కావాలి. లాభనష్టాలు, దానిలో ఉన్న కష్టసుఖాలు పూర్తిగా మనం తెలుసుకోని, దాన్ని గురించి ఇతరులతో మాట్లాడాలి. అదే విషయాన్ని బైబులు సామెత బయలుపరుస్తూ ఉంది. నీవు చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని పూర్తిగా తెలుసుకోని మాట్లాడమంటున్నది.

'తినకుండా రుచి, దిగండే లోతూ తెలియదనడంలోనూ, 'నీవు చెప్పనున్న సంగతి బాగుగా తెలిసుకొనిన పిమ్మట మాటలాడుము' అనడంలోనూ ఉన్న భావార్థాలు సమానమే. ఈ

తెలుగు, బైబులు సామెతలు రెండూ ఒకే భావాన్ని తెలియజేస్తున్నాయి.

14. తెలుగు సామెత: తేనె తీసినవాడు చేయి నాకకుండునా?

బైబులు సామెత: కళ్ళము తోక్కించునపుడు ఎద్దునోటికి చిక్కము పెట్టెరాదు.

(ద్వితీయోపదేశకాండము 25:4)

ఈ రెండు సామెతలలోనూ సేవక వృత్తిలో ఉన్న పరిజనం పట్ల, పశువుల పట్ల దయ, ఔదార్యం కనపరచవలసిన అవసరం వ్యక్తమవుతున్నది. బైబులు సామెత వ్యవసాయ రంగంలో తారసపడే ఆహ్లాదకరమైన చిత్తరువును కళ్ళెదుట ఉంచుతున్నది. ఎద్దులు కళ్ళం నూరుస్తూ బిరబిరా తిరుగుతూ మధ్య మధ్యలో ఆ కొత్త గడ్డిని చప్పరిస్తూ ఉంటాయి. అది కూడా వాటికి దక్కనియ్యకుండా నోటికి చిక్కం పెట్టడం పిసినిగొట్టు తనానికి పరాకాష్ట.

తెలుగు సామెతలో ఇదే భావం ద్యోతకమవుతున్నప్పటికీ ఇది వ్యవసాయ రంగం నుండి దైనందిన వ్యవహారంలోకి మనలను తెస్తున్నది. తేనెతుట్టె మనదే. తేనె తీయడం కోసం కూలికి మనిషిని పిలిపించుకొన్నాం. తేనె అంతా గిన్నెలోకి పిండి గిన్నె అంచుకు చేతులకంటి ఉన్న తేనె రాసిన తరువాత కూడా ఇంకా కొంత తేనె వేళ్ళ మధ్యలో ఉండిపోతే దానిని నోటితో కడిగివేయడమే గత్యంతరం. అలాకాక ఆ

కూలివాడు తన చేయి నాకితే నాకేదో ద్రోహం చేశావంటూ పోట్లాటకు దిగడం అర్థం లేని పని. అందుకే వేమన -

"స్నానసంధ్య జపము జరియించు భుజియించు నిష్ట లెన్నియైన నెరపుగాని

ఒకని కీయడేమి సుకృతంబు కలుగునో!

అంటూ వాపోయాడు. ఇంట్లో పనికి చిన్న పిల్లల్ని పెట్టుకుంటారు కొందరు, ఆ పసివారు వంట మొదలుకొని అన్ని పనులూ చేస్తారు. మాంసాది భక్ష్యాలు, భోజ్యాలు వారు వండుతారు, యజమాని కుటుంబం వాటిని ఆరగిస్తుంది. గానీ వంట పిల్ల లేకమంతయినా ఆ వంటకాలు నోట బెట్టడానికి ఉండదు. ఆ పిల్ల తమ పిల్లలవంటిదేనని ఆ గృహస్థులు యోచించరు.

అత్తరు కర్మాగారంలో పనిచేసేవారి బట్టులు సువాసనలీనవా? మనుషుల్లోని స్వార్థబుద్ధిని అధిక్షేపిస్తూ పెద్దలు సున్నితంగా చెప్పిన సుద్దులు ఈ రెండు సామెతలు.

15. తెలుగు సామెత: చిత్తశుద్ధి లేని శివపూజలేలరా!

బైబులు సామెత: అయోగ్యమైన బలులు అక్కరలేదు (యెషయా 1:13).

చిత్తం అంటే హృదయం అని అర్థం. హృదయం శుద్ధి చేసుకోకుండా ఎన్ని పూజలు చేసినా, ఎవరిని పూజించినా ఫలితం లేదనే సందర్భంలో ఈ తెలుగు సామెతను ఉపయోగిస్తారు. ఇక్కడ

అత్యశుద్ధి లేని ఆచారం, భాండశుద్ధి లేని పాకం, చిత్తశుద్ధి లేని శివపూజలు వ్యర్థమని అర్థం. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైంది హృదయ శుద్ధి. అది లేకుండా ఎన్ని పూజలు చేసినా, వ్రతాలు చేసినా ఫలితం లేదు.

దేవుడు పైపై మెరుగులు చూడడు. ఆయన హృదయాలను పరిశీలింపగల సమర్థుడు. హృదయాన్ని సృష్టించి మానవునిలో పదిలపరచినవాడు. కాబట్టి హృదయశుద్ధి లేని పూజలు, అర్పించే నైవేద్యాలు సర్వేశ్వరుడు అంగీకరించడు. హృదయాన్ని శుద్ధి చేసుకొని, దుష్ప్రియలు మానివేసి పవిత్ర చిత్తంతో ప్రార్థిస్తే ఆయన అంగీకరిస్తాడు.

బైబులు సామెతా, తెలుగు సామెతా సుస్పష్టంగా ఏకార్థ ప్రతిపాదకాలు, దేవుడు కోరేది టెంకాయ, నైవేద్యం కాదు. నిర్మలమైన మనస్సు, సత్ప్రవర్తన, పవిత్ర హృదయం.

16. తెలుగు సామెత: గోడకి చెవులుంటాయి.

బైబులు సామెత: మనస్సులో గూడ రాజును విమర్శింపకుము, ఏకాంతముననైన ధనికులను దూయబట్టకుము, పక్షి నీ మాటలను వారి చెంతకు కొనిపోవును (ఉపదేశకుడు 10:20).

ఎవరి గురించి కూడా చెడుగా మాట్లాడవద్దనీ, వీలైనంతవరకు ఇతరులను గురించి మంచే మాట్లాడమనీ పెద్దలు. చెబుతుంటారు. ఎందుకంటే ఇతరులను సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తే వారు

నొచ్చుకోవచ్చు. లేకపోతే విన్నవారెవరైనా వారికి మరింతగా కల్పించి చెప్పవచ్చు. అందుకే ఎవరి గురించైనా మాట్లాడేటప్పుడు హెచ్చరించినట్లుగా పెద్దలు గోడలకు చెవులుంటాయి అంటుంటారు. అంటే ఎవరో ఒకరు విని చేరవేస్తారు కాబట్టి జాగ్రత్తగా ఉండమని చెబుతున్నారని అర్థం. బైబులు సామెత కూడా పదవులలో ఉన్నవారిని, ధనవంతులను ఏకాంతములో గానీ, మనసులో కూడా ఏమీ అనవద్దని చెప్పడం ద్వారా, ఇతరుల గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ఎంత జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలో చెబుతుంది. పక్షులు కూడా. విషయాన్ని చేరవేస్తాయని తెల్పడం ద్వారా అధికారంలో ఉన్నవారికి, డబ్బున్నవారికి విషయాలను ఎవరైనా చేరవేస్తారు. అని గ్రహించమని చెబుతుంది. వారు అయినవాళ్ళు కావచ్చు. కానివాళ్ళు కావచ్చు. అందుకే ఇతరులను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు అత్యంత జాగ్రత్తగా వ్యవహరించమని హెచ్చరిస్తున్నాయి ఈ రెండు సామెతలు.

నాలుక ప్రకృతి జీవన చక్రానికి చిచ్చుపెడుతుందని బైబులు ఉవాచ, మనస్సులో ఉన్నది మనోవీధి దాటి శబ్దరూపంలో బయటికి వెడలినదా, అధిక మనది కాదు, రెక్కలున్న పక్షి వలె అది ఎక్కడెక్కడికి ఎగిరిపోతుందో ఏ ఏ విన్యాసాలు ప్రదర్శించి ప్రాణం మీదికి తెస్తుందో ఎవరూ చెప్పలేరు. అందుకే మీ నోటి మాటలు కొంచెంగా ఉండాలని బైబులు హెచ్చరిస్తుంది. ఏ మాట అంటే

ఏమి తంటా వస్తుందోనని నోరు నొక్కుకుని ఉండాలనే అర్థంలో గాక, విజ్ఞత గలిగి మాటలాడాలనే ఈ సామెతల భావం.

ఇక బైబులు సామెతలో జన సామాన్యంపై నిఘా ఉంచే ప్రభువుల గూఢచారి వ్యవస్థ ఛాయలు కనిపిస్తున్నాయి. పూర్వకాలం జనపదాలలో చారులు సంచరిస్తూ ప్రజావాక్కును ప్రభువులకెరిగిస్తూ ఉండేవారు, అనవసరంగా నోరు పారవేసుకోంటే రాజాగ్రహం చవిచూడవలసి వచ్చేది, మొత్తంమీద తరువాత బాధ పడవలసి వచ్చేమాట పలుకకుండా జాగ్రత్తపడి అచి తూచి ఒద్దికగా మన మాటలుండాలని భావం.

17. తెలుగు సామెత: గట్టి గింజలు విడిచి పొట్టుకు పోరాడినట్లు.

బైబులు సామెత: ఆకలి తీర్చజాలని రొట్టె మీద మీ ధనమును వెచ్చింపనేల?

తృప్తి కలిగింపని దానిపై మీ వేతనము ఖర్చు చేయనేల? (యెషయా 55:2)

సృష్టి వైచిత్ర్యమొకటున్నది. ప్రాణులన్నీ తమ ప్రధానమైన అవసరాల కోసమే శ్రమిస్తాయి, అనుభవిస్తాయి. మానవుడే ఏ కారణం చేతనో వ్యర్థమైనవాటి కోసం ప్రాకులాడుతాడు. తుమ్మెద, రాజహంస తదితర ప్రాణులు సర్వశ్రేష్ఠమైన వాటిని ఏ విధంగా ఎంచుకుంటాయో బమ్మెర పోతన శ్రీ మహా భాగవతం (7:150) లో లలిత రమణీయంగా అభివర్ణించాడు. గదా!

"మందార మకరంద మాధుర్యమునదేలు, మధుపంబు వోవునే మదనములకు నిర్మల మందాకినీ వీచికల దూగు రాయంచ సనునే తరంగిణులకు లలిత రసాలపల్లవ ఖాదియై చొక్కు కోయిల పేరునే కుటజములకు పూర్ణేందు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక మరుగునే సాంద్ర నీహారములకు' ప్రహ్లాదుని దృష్టికి యోగ్యమైనదొక్కటి ఋజుమార్గంలో ఆ విష్ణుభక్తి మార్గం వీడక చరించడం. పవిత్ర గ్రంథం బైబులు సహితం ఇలా వక్కాణినిస్తున్నది.

"...ఏవి సత్యమైనవో, ఏవి మాన్యమైనవో, ఏవి న్యాయమైనవో ఏవి పవిత్రమైనవో ఏవి రమ్యమైనవో ఏవి ఖ్యాతి గలవో వాటి మీద ధ్యానముంచుది" (ఫిలిప్పీయులకు 4:8) అని ఉద్బోధిస్తున్నది. రైతు ముప్పొద్దులా కష్టించి పంట సిద్ధమయ్యాక తప్ప, తాలు పోగుచేసుకొని గట్టి గింజలను కళ్లలో విడిచివెళితే అతనిని వెర్రివాడంటారు, కష్టించి పనిచేసి రక్తం చెమటగా మార్చి కూలి డబ్బులు సంపాదించిన కార్మికుడు కల్లు దుకాణంలో ఆ మొత్తాన్ని తగలబెట్టి ఇల్లు చేరితే ఫలితమేమిటి? బైబులు సామెత ముఖ్యంగా మనిషి తన దుర్వ్యసనాలకు బానిసై ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేయడంపై దృష్టి సారించింది.

ఈ సామెతల్లో దుర్వినియోగ దుర్వ్యాపార

అభిశంసన మున్నది. పనికిమాలిన సుద్దులతో ప్రొద్దు పుచ్చక తనకు తనవారికి ప్రయోజనం చేకూర్చే వ్యాపకంలో నిమగ్నం కావాలనే సందేశమున్నది. అయితే వీటన్నిటి వెనుక ఉన్న ఆధ్యాత్మిక భావనను విస్మరించతగదు. ఇహలోక జీవన వ్యాపారాలలో చిక్కుకొని పరలోక చింతన, దైవాన్వేషణలను నిర్లక్ష్య పెట్టి వ్యర్థులవుతారు మానవులు. బుద్బుద ప్రాయమైన జీవితంలో చేయవలసిందొక్కటే - బ్రహ్మతత్వం శోధించి దైవ సాన్నిధ్యానికై శ్రమించడం.

ధన సముపార్జనం, దారాపుత్రుల పైని భ్రమలు ఇవన్నీ కంచి గరుడసేవలేనన్న తాత్విక జ్ఞానం కూడా ఈ సామెతలలో వ్యక్తమవుతున్నది. అయితే ముందు చెప్పినట్టుగా ఈ సామెతలలో దైనందిన జీవితంలో లేనిపోని డాబులకు భేషజాలకు, దుర్వ్యసనాలకు పోక ప్రధానమైన విషయాలనే పట్టించు కుంటూ జీవించాలన్నది ప్రధాన సందేశంగా భావించవచ్చు.

18. తెలుగు సామెత: కూటికి పేద గానీ

కులమునకు (గుణమునకు) పేద కాదు.

బైబులు సామెత: నిరుపేద అయినప్పటికీ పాపము చేయనివాడు గొప్పవాడు. (సీరా 20:21).

శ్రమైక జీవన సౌందర్యం అతి విలక్షణమైనది. ఆరుగాలాలూ కండలు కరిగించి పనిచేసి చేతికి వచ్చిన నాలుగు రాళ్ళతో కలో గంజో త్రాగి

సంతృప్తిగా జీవనం సాగించే కార్మిక కర్షకాది శ్రమజీవుల్లో తరచుగా నిఖార్సైన నైతిక విలువలు ఉండడం గమనిస్తుంటాము. అలాటివారిని నీతి తక్కువవారనీ, అలగా జనమనీ, పామరులనీ విమర్శిస్తుంటారు. ధనికులూ, ఆస్తిపరులూ, స్థూలంగా చూస్తే లోకంలో నిరుపేదల్లో ఉండే నైతిక వర్తన ధనికుల్లో అగుపించదు. గుణగణాలు అనేవి ధనధాన్యాదుల మూలంగా, కులగోత్రాల మూలంగా రావు. పేదలకు కల్లలు, కుత్సితాలు తెలియవు. ఏ పూటకాపూట కడుపుకిన్ని మెతుకులు పడితే సంతసించే అమాయక ప్రాణులు వారు. వారికి ఆస్తులు కూడబెట్టాలన్న అత్యాశ ఉండదు. వయగారాలు, వంచనలు వారికి అవసరం లేదు.

'నక్క వినయములును, నయాగారములు బల్కి కొడుకు ధనము గూర్ప నడగుచుండు' అంటూ వేమన ధన సముపార్జనకై అడ్డదారులు తొక్కే ధనికులను ఆక్షేపించాడు. ఏపూటకాపూట కడుపు నిండితే చాలనుకునే పేదలకు ఇలాటి మెరమెచ్చులు, మోసాల అవసరం ఉండదు.

ఇకపోతే ధన సముపార్జనకై కాని పనులకు పోవడం మాట అటుంచి దైనందిన జీవితంలో సత్యసంధత, కుండబద్దలు కొట్టినట్టు మాట్లాడడం, స్నేహ సంబంధాల విషయంలో ఋజువర్తనం, తాను ఇంత తిని ఎదుటి వ్యక్తికి కొంత పెట్టడమనే ఔదార్యం తదితర సద్గుణాలు సైతం పేదలలో కనిపిస్తాయి. వీటన్నిటిని బట్టి కూటికి పేద

అయినా గుణానికి పేద కాదు అనే నానుడి సహజంగానే జన సామాన్యంలో జనించి అక్షర సత్యంగా నిలిచింది.

19. తెలుగు సామెత: కీలెరిగి వాతపెట్టాలి.

బైబులు సామెత: తగిన సమయములో మందలించవలెను (సీరా 20:1).

దారితప్పిన వ్యక్తిని, స్థితిని మరలా మంచిదారిలో పెట్టాలంటే అదను చూచి ఆ పని చేయాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాయి. ఈ సామెతలు.

యువతీయువకులు వాడిలో వేడిలో తమకిష్టమైన దారిలో వడివడిగా వెళ్ళి పోతుంటారు.

అడుగడుక్కో వారిని అడ్డగిస్తూ, వారి మనసెరగకుండా మందలిస్తూపోతే పరిస్థితి విషమిస్తుంది గానీ దారికి రాదు. తెలుగు సామెత

గ్రామీణ వైద్య విధానాలలో ఒక ప్రక్రియ సాయంతో ఈ భావాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నది. గతంలో నాటు

వైద్యులు కీళ్ళవాతానికి సరిగ్గా కీలుపైన చర్మానికి ఎర్రగా కాలిన లోహంతో వాతపెట్టేవారు కాబోలు,

కీళ్ళవాతం నొప్పి ఉన్నచోట అటూ ఇటూ కాకుండా ఖచ్చితంగా వాతపెడితేనే కార్యం

సఫలమవుతుంది గానీ ఇష్టం వచ్చిన చోటెల్లా వాతలు పెడితే తాపం, వాతలు తప్ప ప్రయోజనం

ఉండదు. అందుకే సరైనచోట సరైన నివారణోపాయం ప్రయోగించాలన్నది శాస్త్రం.

చదువుసంధ్యలు కౌమార్యంలో, పెండ్లి యవ్వనంలో, బరువు బాధ్యతలు దాంపత్యంలో,

వైరాగ్యం వృద్ధాప్యంలో శోభిస్తాయి. అలా జరగనప్పుడు హితవు చెప్పే సందర్భాలలో ఈ సూత్రాన్ని మరింత జాగ్రత్తగా పాటించాలి. ఎవరినైనా మందలించి మంచి దారికి మళ్ళించాలంటే ఏదో మొక్కుబడికన్నట్టు ముక్తసరిగా అసందర్భంగా ఆ పని కానిస్తే ఫలితముండదు. ఎవరికెలా చెబితే నప్పుతుందో పరివర్తన కలుగుతుందో గ్రహించి నిర్వర్తించాలి అన్నది ఈ సామెతల సారం.

20. తెలుగు సామెత: కన్నవారి కంటి ఘనులు లేరు.

బైబులు సామెత: తల్లిదండ్రులను గౌరవింపుము (నిర్గమకాండము 20:12; సీరా 7:27)

తల్లిదండ్రులను సన్మానించడం పరమ ధర్మము అని అన్ని సంస్కృతులు చెబుతున్నాయి.

అయితే పెండ్లాము బెల్లమనీ తల్లిదండ్రులు అల్లమనీ ఎంచే తనయులు కోకొల్లలుగా ఉండడం

విచారించవలసిన వాస్తవం. మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ అనే ఆర్యోక్తి తెలుగువారికి

ఉగ్గుపాలతో పోసి ఆదర్శం, జననీ జన్మ భూమిశ్చ స్వర్గాదపీ గరీయసీ అని దాశరథి నోట వెలువడిన

అమృతవాక్కు సకల భరతావనికి ఆచంద్రతారార్కం తారక మంత్రం.

బైబులు సృష్టి క్రమం ప్రకారం ఆది మానవుడు ఆదాముకు తల్లితండ్రీ దేవుడే, తానందరితో

ఉండడం అదృశ్యరూపంలోనే గనక ప్రత్యక్ష

దైవాలూగా మాతాపితల నుంచాడా భగవంతుడని పెద్దలంటారు. అందుకే బైబులు ధర్మశాస్త్రానికి పిండితార్థమైన పదియాజ్ఞలలో తల్లిదండ్రులను సన్మానించుమనే ఉవాచ సామెతగా వాసికెక్కింది. వృద్ధులైన తల్లిదండ్రులను కావడిలో మోసిన శ్రావణ కుమారుడు ప్రాతఃస్మరణీయుడు. ధర్మవ్యాధుని చరిత్ర ఆదర్శప్రాయం, ఆచరణీయం. అతడు జంతు మాంస వికేత అయినప్పటికీ తల్లిదండ్రులను దేవతలనుగా చూచుకొంటున్న కారణాన ఆదర్శ పురుషుడైనాడు. జననీ జనకులు అనవరతం పూజనీయులని ఈ సామెతలు హెపిస్తున్నాయి.

21. తెలుగు సామెత: ఓడలు బండ్లగును, బండ్లు ఓడలగును రాజు కింకరుడగును, కింకరుడు రాజగును.

బైబులు సామెత: బానిసలు గుర్రములనెక్కి తిరుగగా, రాకుమారులు బానిసలవలె కాలి నడకన పోయిరి (ఉపదేశకుడు 10:7).

అడవి సేద్యపు నేలయగును, సేద్యపు నేల అడవియగును (యెషయా 29:17).

మానవుడు కష్టజీవి. కష్టపడి పనిచేసి తన ఐశ్వర్యాన్ని, సంపదలను పెంచుకుంటాడు. ఆ క్రమములో లేమి నుండి కలిమి గలవానిగా మారతాడు. తనమీద తనకు గల నమ్మకముతో ప్రణాళిక ప్రకారము సాగే పనులతో కొద్ది కాలములోనే ఐశ్వర్యవంతుడవచ్చు. దీనిని

సూచిస్తూ బండ్లు ఓడలవుతాయి, ఓడలు బండ్లవుతాయి అనే సామెత పుట్టింది. బండి మనిషి సాధారణ జీవితానికి గుర్తు. ఓడ పరిమాణం లోనూ, విలువలోనూ పెద్దదే, బండి స్థాయి నుండి ఓడ స్థాయికి వెళ్ళడమంటే బాగా ఎదిగినట్లే. అదే విధంగా కొందరు తమకున్న కలిమిని వృద్ధిపరచు కోవలసింది పోయి, అనవసర ఖర్చులకు, భేషజాలకు పోయి ఉన్నదంతా హరించినట్టారు. కొద్ది కాలంలో సాధారణ జీవితానికి వచ్చేస్తారు. అప్పుడు ఓడలు బండ్లు అయినట్లే. అంటే నిరంతరం తనను తాను మెరుగుపరచుకోవడానికి కష్టపడనివాడు తప్పకుండా పరాజయాన్ని చవిచూస్తాడు. ఈ విషయం ఐశ్వర్యంలోనే కాదు, హలాడాలోనూ, తెలివిలోనూ అన్ని విషయాలలో జరగవచ్చు. ఇంతటి లోతైన విషయాన్ని అర్థమయ్యే రీతిలో 'రాజు కింకరుడగును, కింకరుడు రాజగును' అనే మరొక తెలుగు సామెత చెబుతుంది. ఇదే విషయాన్ని వేరే ఉపమానాలతో బైబులు సామెతలు కూడా చెబుతున్నాయి.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు

కామేశ్వరరావు, టీకుమళ్ళ. తెలుగు సామెతలు, భారతి, ఫిబ్రవరి, 1955

కార్, ఎం. డబ్ల్యు, ఆంధ్ర లోకోక్తి చంద్రిక
ఏషియన్ ఎడ్యుకేషనల్ సర్వీసెస్,
న్యూఢిల్లీ, 1988
కోదండరామరెడ్డి, మరుపూరు. లోక కవి
వేమన, వేమన ఫౌండేషన్, హైదరాబాదు,
2005
గంగాధరం, నేదునూరి. పసిడి పలుకులు,
జాతీయ విజ్ఞానపీఠం, మద్రాసు, 1960
గంగాధరం, నేదునూరి. వ్యవసాయ
సామెతలు, విశ్వసాహిత్యమాల, రాజమండ్రి,
1959
గీతికా శ్రీనివాస్, టి. తెలుగు సామెతలు
(సంకలనం). జె.పి. పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ,
2002
గోపాలకృష్ణ, రెంటాల. తెలుగు సామెతలు
(సంకలనం), సవరత్న బుక్ సెంటర్,
విజయవాడ, 2002
గోపి, సుధ తెలుగు సామెతలు (సంకలనం).
పల్లవి పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ, 2000
చిన్నయసూరి, పరవస్తు. సంపూర్ణ
నీతిచంద్రిక. వీరేశలింగం, కందుకూరి. రోహిణి
పబ్లికేషన్స్, రాజమండ్రి, 2003
జయప్రకాశ్, ఎన్. తులనాత్మక సాహిత్యం, శ్రీ
దివ్య పబ్లికేషన్స్, మదురై, 1998

జాను,ఎం పి. క్షమాపణ, ఎస్ & ఎస్
పబ్లికేషన్స్, సమిశ్రగూడెం, 2008.
జాషువ, గుజ్జం. ఫిరదౌసి, జాషువ ఫౌండేషన్,
విజయవాడ, 1996
జాషువ, గుజ్జం. ఖండకావ్య సంపుటి, జాషువ
ఫౌండేషన్, విజయవాడ, 1997
జోజయ్య, పూదోట. పవిత్ర గ్రంథము
అనువాదము
జోజయ్య, పూదోట బైబులు భాష్య
సంపుటావళి, సెయింట్ పీటర్స్ కరీడ్జల్
విజయవాడ, 2003
తులజ, పుట్టపర్తి. తెలుగు సామెతలు -
సాంఘిక జీవితం! ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు,
హైదరాబాదు, 1985
తెలుగు పర్యాయపద నిఘంటువు సత్యశ్రీ
ప్రచురణలు, , 1991
దామోదర్రావు, బి. తెలుగు సామెతలు -
జానపద సంస్కృతి. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు
విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1995.
తెలుగునాట జానపద వైద్య విధానాలు
పండువెన్నెల ప్రచురణలు, రాజమండ్రి, 1999
నరసింహారెడ్డి, పాపిరెడ్డి. తెలుగు సామెతలు
జనజీవనం. శ్రీనివాస మురళీ పబ్లికేషన్స్,
1981

నాగరాజు, బండి. సామెతలు -
చందస్సామ్యతలు, భారతి, మార్చి, 1966
పోతన, బమ్మెర. శ్రీమహాభాగవతము, తెలుగు
విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1987
బద్దెన. సుమతీ శతకము, గొల్లపూడి
వీరాస్వామి సన్, రాజమండ్రి, 2000
బాలి, గాలి, క్యాతలిక్ అనువాదము. విలియం,
పాటిబండ్ల ఇగ్నోషియస్, ఏరువ. ఆంధ్ర
క్యాతలిక్ బైబులు సంఘము. గుంటూరు,
1998
బైబిలు భాష్యములు. తెలుగు బాప్టిస్టు
మిషన్, రామాయపట్టణము, 1962.
మోహన్, జి.యస్. తెలుగు, కన్నడ
సామెతలు సమానార్థకాలు శ్రీనివాస
పబ్లికేషన్స్, మలయనూరు, 1993
మోహన్, జి.యస్. సామెతలలో సాంఘిక
జీవితం, శ్రీనివాస పబ్లికేషన్స్, మలయనూరు,
1983
రమాపతి రావు, అక్కిరాజు. తెలుగు
సామెతలు - సాంఘిక జీవితం. విశాలాంధ్ర
పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 1992
రమాపతిరావు, అక్కిరాజు. సామెతలు -
పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, అభినందన, తూమాటి
దొణప్ప. షష్టిపూర్తి సంచిక, డిసెంబరు, 1987

రాజేశ్వరరావు, పి. తెలుగు సామెతలు
(సంకలనం), విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్,
హైదరాబాదు, 2000
రాధాకృష్ణ బూదరాజు (సం). మరవరాని
మాటలు, మీడియా హౌస్ పబ్లికేషన్స్,
హైదరాబాదు, 2004
రామ నరసయ్య, టి.వి. తెలుగు సామెతలు -
ఒక సవిమర్శక పరిశీలనము. పొట్టి
శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం,
హైదరాబాదు, 1994
రామరాజు, బిరుదురాజు. తెలుగు జానపద
గేయ సాహిత్యము. జానపద విజ్ఞాన
ప్రచురణలు, హైదరాబాదు, 1978
రామాంజులు, ఎం.జె. బైబులు వ్యాఖ్యానము,
పాత నిబంధన- రెండవ భాగము
రామాచార్యులు, బి. తెలుగు సామెతలు -
మానవ స్వభావం. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు
విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1988
లక్ష్మణకవి, ఏనుగు. భర్తూహరి సుభాషిత
రత్నావళి, జె.పి. పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ,
2006
లక్ష్మీ నరసింహం, ఇంగువ. సహస్ర సామెతలు
(సంకలనం), పంచాక్షరీ పబ్లికేషన్స్,
గుంటూరు, 1964

లక్ష్మీ నారాయణ, ఎస్. చక్కని తెలుగు సామెతలు (సంకలనం). డి. బోస్ & బ్రదర్స్, హైదరాబాదు, 1987

లక్ష్మీ నారాయణ, గంగిశెట్టి (సం) తులనాత్మక సాహిత్య వ్యాసాలు, పొట్టి శ్రీరాములు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 2004

విలియం, పాటిబండ్ల. ఆంధ్ర క్యాతలిక్ బైబులు సంఘము

వీరభద్రుడు, కాలిపు. భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని సాధించిన సామెతలు. స్రవంతి, మార్చి, 1966

వెంకటప్పయ్య, వెలగా (సం). రాయలసీమ పలుకుబడులు, తెలుగు సాహితీ, 1979

వెంకటరావు, నిడదవోలు. తెలుగు సామెతలు, భారతి, జనవరి, 1966.

వెంకయ్య, మారన. భాస్కర శతకము, గొల్లపూడి వీరాస్వామి సన్, రాజమండ్రి, 2005

వేంకట నరసయ్య, వెల్లంకి. రైతు సామెతల సమీక్ష తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1989

వేంకట రమణయ్య, టులుసు. వేమన పద్య రత్నాకరము, బాల సరస్వతీ బుక్ డివో, మద్రాసు, కర్నూలు, 2003

వేంకట శాస్త్రి, ముసునూరి. విద్యార్థి కల్పతరువు, వెంకట్రామ అండ్ కో, ఏలూరు, 1984

వేంకటరావు, నిడదవోలు. సాటి సామెతలు (సంకలనం). మరియుప్ప భట్, ఎమ్. విజయా పబ్లికేషన్స్, మద్రాసు, 1960

వేంకటావధాని, దివాకర్ల. తెలుగు సామెతలు (మూడవ కూర్పు యశోదారెడ్డి కోదండరామ రెడ్డి, మరుపూరు

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1986

శ్రీనివాసరావు, వేమూరి. పూర్వ గాథా లహరి, వెంకట్రామ అండ్ కో, విజయవాడ, 1976

సరళాదేవి, పి. తెలుగు సామెతలు - సాంఘిక చరిత్ర, శర్వాణి ప్రచురణలు, విజయనగరం, 1987

సర్వేశ్వర శాస్త్రి, దర్భా శ్రీ సూర్యారాయాంధ్ర నిఘంటువు (ఆరవ సంపుటం). తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1988

సీతారామాచార్యులు, బి. శబ్ద రత్నాకరము. ద మద్రాస్ స్కూల్ బుక్ అండ్ లిటరేచర్ సొసైటీ, మద్రాసు 1958

సుందరం, ఆర్వీయస్, ఆంధ్రుల జానపద విజ్ఞానం, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి, హైదరాబాదు, 1983.

--- Torch Bible Commentary, Torch
S.C.M. Press, London, 1981.

---- సామెత, గోకుల్ పబ్లికేషన్స్,
హైదరాబాదు, 2001

Beaucamp, E. Man's Destiny in the
Books of Wisdom Alba. House, New
York, 1970

Brown, R.E., (ed). New Jerome Biblical
Commentary
David Noel Freedmann (ed). Anchor
Bible Dictionary, Doubleday, New York,
1992

David Noel Freedmann (ed).
Encyclopaedia Judaica Keter Publish ing
House, Jerusalem, 1978

David Noel Freedmann (ed).
Interpreter's Bible Abingdon Press,
Nashville, New York, 1995

David Noel Freedmann (ed).
Interpreter's Dictionary of the Bible
Abingdon Press, Nashville, New York,
1962

Dermot Cox. Old Testament Message:
Proverbs Michael Glazier, Inc.,
Delaware, 1982

Dorson Richard, M. (ed). Folklore and
Folklife The University of Chicago
Press, Chicago, 1972

Dundes, Alan. The Study of Folklore
University of California, Berkely, 1965

Fitzmyer, J.A. (ed). Theological
Publication of India, Bangalore, 1990

Kinder, D. The Proverbs: An
Introduction and Commentary Tyndale
Press, London, 1964

McKane, W. Proverbs: A New Approach,
S.C.M. Press, London, 1970

Murphy, R.E. Seven Books of Wisdom
Bruce Publishing House Co.,
Milwaukee, 1960

Norton, P.B. and others. New
Encyclopaedia Britannica, London, 1995

Rankin, O.S. Israel's Wisdom Literature
Schoken Books, New York, 1969

Reginald, C.F. (ed). New Catholic
Commentary on the and others Holy
Scripture Nelson, London, 1969

Scott, R.B.Y. The Way of Wisdom in the
Old Testament. Macmillan Co., New
York, 1971

Subramanian, P.R. An Introduction to
the Study of Indian Folklore, Tuticorin,
1972

von Rad, G. Wisdom in Israel, S.C.M.
Press, London, 1972

Whybray, R.N. The Book of Proverbs.
(Cambridge Bible Commentary)
Cambridge University Press, 1972.